

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	2
SADRŽAJ.....	4

Prvi dio

OPŠTA PITANJA MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA

I - POJAM MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA	11
II - PREPREKE U RAZVOJU MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA.....	17
III - RAZVOJ MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA	20
3.1. Statuti međunarodnih krivičnih tribunala od značaja za razvoj međunarodnog materijalnog krivičnog prava	21
3.1.1. Statuti Njemačkog tribunala i Tribunala u Tokiju.....	21
3.1.2. Statut Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju	25
3.1.3. Statut Međunarodnog krivičnog tribunala za Ruandu	27
3.1.4. Statut Specijalnog suda za Sijera Leone	29
3.2. Statut Međunarodnog krivičnog suda	31
3.3. Proces stvaranja i prihvatanja međunarodnih opštih pravnih akata i njihov značaj za razvoj međunarodnog materijalnog krivičnog prava.....	36
IV - IZVORI MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA.....	39
4.1. Međunarodni izvori.....	39
4.2. Nacionalni izvori.....	50
V - PROSTORNO VAŽENJE KRIVIČNOG PRAVA.....	53
5.1. Teritorijalno načelo	54
5.2. Načelo personaliteta	56
5.2.1. Načelo aktivnog personaliteta.....	56
5.2.2. Načelo pasivnog personaliteta	57
5.3. Realno ili zaštitno načelo	58
5.4. Načelo univerzaliteta.....	59
5.5. Načelo ustupanja krivičnog gonjenja stranoj državi	60

Drugi dio

OPŠTI INSTITUTI MEĐUNARODNOG MATERIJALNOG KRIVIČNOG PRAVA

I – OPŠTI POJAM MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	63
II – OSNOVE ELEMENATA OPŠTEG POJMA MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	66
2.1. Djelo (ponašanje) čovjeka	66
2.2. Vinost učinioca.....	69
2.3. Protivpravnost djela	70
2.4. Određenost djela u zakonu	71
2.5. Društvena opasnost djela.....	73
III – BIĆE MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	75
IV – OBJEKAT MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	76
V – SUBJEKAT MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	77
VI – STADIJUMI OSTVARIVANJA MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG DJELA	79

6.1. Pripremanje međunarodnog krivičnog djela	79
6.2. Pokušaj međunarodnog krivičnog djela	81
6.3. Dobrovoljni odustanak od izvršenja međunarodnog krivičnog djela	84
VII – STICAJ MEĐUNARODNIH KRIVIČNIH DJELA	86
VIII – SAUČESNIŠTVO U MEĐUNARODNOM KRIVIČNOM DJELU	89
VIII – KRIVIČNA ODGOVORNOST I OSNOVI NJENOG ISKLJUČENJA U MEĐUNARODNOM MATERIJALNOM KRIVIČNOM PRAVU	95
8.1. Pojam i elementi krivične odgovornosti	96
8.1.1. Uračunljivost	96
8.1.1.1. Bitno smanjena uračunljivost	98
8.1.1.2. Krivična odgovornost po osnovu <i>actiones liberae in causa</i>	99
8.1.2. Vinost	100
8.1.2.1. Umišljaj	100
8.1.2.2. Nehat	102
8.2. Ostali osnovi isključenja krivične odgovornosti	103
8.2.1. Nužna odbrana	103
8.2.2. Krajnja nužda i prinuda	105
8.2.3. Stvarna i pravna zabluda	107
8.2.4. Naređenje pretpostavljenog	109
8.2.5. Ostale situacije u kojima se postavlja pitanje postojanja krivične odgovornosti	109
IX – KOMANDNA ODGOVORNOST	112
X – KRIVIČNE SANKCIJE	120
XI – NEZASTARIVOST MEĐUNARODNIH KRIVIČNIH DJELA	123

Treći dio MEĐUNARODNA KRIVIČNA DJELA

I – GENOCID	125
II – ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI	130
III – RATNI ZLOČINI	135
3.1. Ratni zločini propisani u Rimskom statutu	135
3.2. Ratni zločini propisani u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine	139
3.2.1. Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	139
3.2.2. Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika	140
3.2.3. Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	140
3.2.4. Ostali ratni zločini	142
IV – AGRESIJA	143

Četvrti dio MEĐUNARODNO KRIVIČNO PROCESNO PRAVO

I – OPŠTA PITANJA MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG PROCESNOG PRAVA	147
1.1. Pojam međunarodnog krivičnog procesnog prava	147
1.2. Izvori prava koje se primjenjuje u postupku pred Međunarodnim krivičnim sudom	149
1.3. Pravne i političke okolnosti koje su doprinijele osnivanju Međunarodnog krivičnog suda	155
1.3.1. Začeci međunarodnog krivičnog pravosuđa	156
1.3.2. Pokušaji ustanovljenja međunarodnog krivičnog suda u prvoj polovini XX vijeka	158

1.3.3. Dva međunarodna vojna suda poslije Drugog svjetskog rata	164
1.3.4. Međunarodni krivični sudovi u posljednjoj deceniji XX vijeka	169
1.3.5. Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju.....	174
1.3.5.1. Uvodne napomene	174
1.3.5.2. Osnivanje ICTY	176
1.3.5.3. Organizacija ICTY.....	178
1.3.5.3.1. Izbor sudija i njihov položaj	179
1.3.5.3.2. Izuzeće sudije.....	181
1.3.5.3.3. Prestanak sudijske funkcije i odsustvo sudije.....	181
1.3.5.3.4. Tužilac	183
1.3.5.3.5. Sekretarijat ICTY	183
1.3.5.3.6. Imunitet.....	185
1.3.5.4. Nadležnost ICTY	185
1.3.5.5. Postupak pred ICTY	187
1.3.5.5.1. Subjekti postupka.....	188
1.3.5.5.1.1. Okrivljeni	188
1.3.5.5.1.2. Branilac okrivljenog.....	189
1.3.5.5.1.3. Pritvor i hapšenje okrivljenog	191
1.3.5.5.1.4. Oštećeni	193
1.3.5.5.1.5. <i>Amicus curiae</i> (prijatelj suda)	194
1.3.5.5.2. Tok postupka.....	195
1.3.5.5.2.1. Istraga.....	195
1.3.5.5.2.2. Postupak optuženja	196
1.3.5.5.2.3. Glavni pretres.....	197
1.3.5.5.2.3.1. Osnovna pravila izvođenja dokaza	199
1.3.5.5.2.3.2. Priznanje okrivljenog tužiocu	201
1.3.5.5.2.3.3. Posebna pravila o dokazima.....	201
1.3.5.5.2.3.4. Svjedočenje.....	204
1.3.5.5.2.3.5. Svjedoci eksperti.....	205
1.3.5.5.2.3.6. Zaštita svjedoka	205
1.3.5.5.2.3.7. Posebna dokazna pravila u slučajevima seksualnih napada.....	206
1.3.5.5.2.3.8. Završni govori i presuda	207
1.3.5.5.2.4. Žalbeni postupak.....	208
1.3.6. Kratka analiza implementacijskih zakona na teritoriji BiH	209
1.3.6.1. Propisi Vijeća Evrope	209
1.3.6.2. Uopšteno o kriterijumima vrednovanja implementacijskog zakonodavstva.....	210
1.3.6.3. Zakonodavstvo Federacije BiH.....	211
1.3.6.4. Zakon o saradnji Republike Srpske sa ICTY	213
1.3.6.5. Usaglašavanje krivičnog procesnog zakonodavstva BiH sa međunarodnim obavezama	214
1.3.6.5.1. Procesuiranje predmeta ratnih zločina	215
1.3.6.5.2. Ustupanje predmeta od strane ICTY Tužilaštvu BiH i korišćenje dokaza pribavljenih od strane ICTY u postupcima pred Sudom BiH	219
1.3.6.6. Zakon o primjeni određenih privremenih mjera radi efikasnog provođenja mandata ICTY i drugih međunarodnih restriktivnih mjera	221
1.3.6.6.1. Opšte napomene.....	221
1.3.6.6.2. Privremene finansijske mjere protiv lica optuženih pred ICTY i njihovih pomagača	222

1.3.6.6.3. Primjena privremenih finansijskih mjera protiv lica optuženih pred ICTY i njihovih pomagača.....	224
1.3.6.6.4. Prekršajne odredbe.....	225
1.3.6.6.5. Prelazne i završne odredbe.....	226
1.3.6.6. Zaključne napomene.....	226
1.3.7. Međunarodni krivični sud (ICC).....	227
1.3.7.1. Organizacija ICC i obavljanje poslova pravosudne uprave.....	227
1.3.7.1.1. Uopšteno o organizaciji ICC.....	227
1.3.7.1.2. Sudije, sudska odjeljenja i vijeća.....	228
1.3.7.1.3. Posebno o imunitetu.....	232
1.3.7.1.4. Predsjedništvo.....	233
1.3.7.1.5. Ured tužioca.....	234
1.3.7.1.6. Sekretarijat.....	236
1.3.7.1.7. Osoblje na radu u ICC.....	237
1.3.7.1.8. Skupština država stranaka.....	238
1.3.7.1.9. Finansiranje.....	239
1.3.7.1.10. Promjene Rimskog statuta i povlačenje iz tog statuta.....	240
1.3.7.2. Nadležnost ICC.....	242
1.3.7.3. Osnovni kriterijumi za uspostavljanje nadležnosti ICC.....	246
1.3.7.4. Osnovne karakteristike postupka pred ICC.....	246
1.3.7.5. Osnovna načela postupka pred ICC.....	248
1.3.7.5.1. Pretpostavka nevinosti.....	251
1.3.7.5.2. Načelo nezavisnosti i nepristrasnosti sudija.....	254
1.3.7.5.3. Načelo fer i ekspeditivnog suđenja.....	256
1.3.7.5.3.1. Jednakost stranaka u postupku.....	256
1.3.7.5.3.2. Pravo na javnu raspravu.....	258
1.3.7.5.3.3. Ekspeditivnost postupka.....	260
1.3.7.5.4. Zabrana suđenja u odsustvu.....	260
1.3.7.6. Procesnopravne odredbe Rimskog statuta.....	261
1.3.7.6.1. Uvodne napomene.....	261
1.3.7.6.2. Istraga i krivično gonjenje na nacionalnom nivou.....	263
1.3.7.6.3. Pokretanje postupka pred ICC.....	269
1.3.7.6.4. Započinjanje istrage.....	271
1.3.7.6.5. Tok istrage.....	272
1.3.7.6.6. Prava osumnjičenih i drugih lica uključenih u istragu.....	274
1.3.7.6.7. Završetak istrage.....	274
1.3.7.6.8. Kontrola optužbe.....	275
1.3.7.6.9. Pretpretresni postupak.....	276
1.3.7.6.10. Pretresni postupak (suđenje).....	277
1.3.7.6.10.1. Opšte karakteristike.....	277
1.3.7.6.10.2. Priznavanje krivnje.....	279
1.3.7.6.10.3. Pravila dokazivanja.....	280
1.3.7.6.11. Donošenje odluke.....	283
1.3.7.6.12. Odšteta žrtvama.....	284
1.3.7.6.13. Žalba.....	284
1.3.7.6.14. Revizija.....	285
1.3.7.6.15. Žalbe protiv međuodluka (interlokutornih odluka).....	286
1.3.7.6.16. Izvršenje kazni.....	287
1.3.7.7. Pružanje pravne pomoći ICC.....	289

1.3.7.7.1. Uvodne napomene	289
1.3.7.7.2. Opšta obaveza na saradnju.....	290
1.3.7.7.3. Obaveza da se osigura postupak koji je dostupan po nacionalnom pravu	291
1.3.7.7.4. Saradnja iz dijela 9 Rimskog statuta	292
1.3.7.7.4.1. Hapšenje i predaja ICC	292
1.3.7.7.4.2. Razlika između "izručenja" i "predaje"	293
1.3.7.7.4.3. Izazovi koji se stavljaju pred ICC na osnovu ne bis in idem principa	296
1.3.7.7.4.4. Transport lica koje se predaje preko teritorije države stranke	298
1.3.7.7.4.5. Konkurentni zahtjevi.....	298
1.3.7.7.4.6. Privremeno hapšenje.....	299
1.3.7.7.4.8. Preduslovi za hapšenje i predaju i privremeno puštanje na slobodu.....	300
1.3.7.7.4.9. Drugi oblici saradnje.....	301
1.3.7.7.4.10. Ograničenje saradnje iz člana 93 Rimskog statuta.....	302
1.3.7.7.4.11. Uloga procedura nacionalnog prava u obezbjeđenju saradnje iz člana 93 Rimskog statuta.....	303
1.3.7.7.4.12. Pomoć koju ICC pruža državama	303
1.3.7.7.4.13. Odbijanje saradnje, odugovlačenje i konsultacije između država i ICC.....	304
1.3.7.7.4.14. Odgađanje saradnje.....	304
1.3.7.7.4.15. Odbijanje saradnje iz razloga nacionalne bezbjednosti	305
1.3.7.7.4.16. Dužnost da se izvrše konsultacije sa ICC	305
1.3.7.8. Zaključak	306
II - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA.....	307
2.1. Uvodne napomene.....	307
2.2. Izvori krivičnopravne saradnje.....	311
2.3. Mala međunarodna krivičnopravna pomoć.....	314
2.4. Ustupanje predmeta stranaca i preuzimanje gonjenja naših građana za djela učinjena u inostranstvu	318
2.5. Izdavanje osumnjičenih, odnosno optuženih i osuđenih lica (ekstradicija)	320
2.5.1. Pojam i vrste izdavanja	320
2.5.2. Pravna priroda postupka izdavanja	321
2.5.3. Izdavanje u konvencijama Vijeća Evrope.....	321
2.5.3.1. Evropska konvencija o ekstradiciji, s dopunskim protokolima	321
2.5.3.3. Pravila o izručenju u drugim izvorima Savjeta Evrope	328
2.5.3.4. Pravila o ekstradiciji u Evropskoj uniji.....	329
2.5.3.5. Norme u ekstradiciji u BiH.....	330
2.6. Priznanje i izvršenje strane krivične presude i prenos nadzora nad uslovno osuđenim i uslovno otpuštenim licima	333
2.6.1. Konvencija o transferu osuđenih lica Vijeća Evrope.....	333
2.6.2. Evropska konvencija o međunarodnoj važnosti krivičnih presuda i Dodatak I, II i III	336
2.6.3. Evropska konvencija o međunarodnim posljedicama oduzimanja prava na vožnju motornog vozila.....	337
2.6.4. Prenos nadzora nad uslovno osuđenim i uslovno otpuštenim licima.....	338
2.7. Izvršenje strane krivične presude u BiH	339
OPŠTI INDEKS POJMOVA.....	341
LITERATURA.....	347